

[Starcke.]

statsretligt^o er dette Forhold os uvedkommende, men reelt er det et Forhold, der kan sammenlignes med den Fare, som en Troppekonzentration ved en Grænse repræsenterer.

Forholdet er farligt, og Danmark løber en Risiko, hvad vi saa gør. Det gælder om at løbe den mindste Risiko. Det er rigtigt, som det fra mange Sider fremhæves, at den historiske Fortid ogsaa spiller en meget stor Rolle i det sydslesvigske Spørgsmaal. Det er rigtigt, men Danmark maa ikke ofre sin Fremtid for sin Fortid. Vi kan ikke bygge paa Stemninger uden at have Sikkerhed for, at de ikke er forbigaaende. Bevægelsen i Sydslesvig maa efter mit Skøn først og fremmest ses som en sydslesvigsk Bevægelse med et Ønske om at komme bort fra det Tyskland, der har beredt det saa store Skuffelser og saa store Ulykker. Bevægelsen gaar ikke saa meget ud paa at rykke den danske Grænse mod Syd som paa at rykke den tyske Grænse mod Syd.

Det er ikke tilraadeligt for Danmark at blande sig i Stormagternes Spil, men det maa være berettiget at pege paa, at Løsningen af Spørgsmaalet omkring Kielerkanalen og Øen Sild — Sild var i 1939 det stærkest befæstede Punkt i Europa — kan komme til at berøre danske Interesser.

Hvis vi vil bygge paa Selvbestemmelsen og Sydslesvig virkelig ønsker at komme væk fra Tyskland, er det et sydslesvigsk Spørgsmaal, men et Spørgsmaal, der, som Forholdene ligger, særlig med Hensyn til Flygtningefaren, maa kunne finde Støtte fra dansk Side. Om man saa ønsker et selvstændigt Administrationsomraade, eller man ønsker en Mandatorning, skal jeg ikke komme nærmere ind paa her, men Forudsætningen maa være, at Flygtningene fjernes derfra. Hvis det er saadan, at de ønsker en Mandatorning, og Mandatet f. Eks. lægges under UN, da er det maaske berettiget at pege paa, at en Mandatorning, hvor Mandatet lægges under Styrelse af Holland og Norge, hvis Staterne er villige dertil, vil frembyde store Fordele for alle Parter.

For det første vil Holland være i Stand til at forstaa det vigtige frisiske Problem, Norge vil forstaa det nordiske Problem, og begge Stater vil være i Stand til at forstaa Mindretalsproblemerne. Begge er de allierede og tidligere krigsførende og derfor acceptable for Stormagterne, men det vil være højst uheldigt at tænke paa at lægge et Mandatstyre under Danmark, idet dette vilde give Tyskland de stærkeste Kort paa Haanden. Hvis det bliver en Mandatorning, maa selvfølgelig saadanne Spørgsmaal som Told-

Mønt- og Udenrigspolitik ordnes paa den mest praktiske Maade, og hvis der i den sydslesvigske hjemmehørende Befolkning i Fremtiden skulde være Ønske derom, kan der til sin Tid afholdes en zonevis Afstemning om det fremtidige Tilhørsforhold, og først derefter bliver det Danmarks Tur til at tage Stilling, naar Spørgsmaalet er afklaret efter en Latenstid og man har Sikkerhed for Sympatiens Stabilitet. En saadan Ordning vil i alle Detailler bygge paa Selvbestemmelseretten, og den vil tiltale baade den klare Tanke og det varme Hjerte.

Saaledes som den sydslesvigske Diskussion har formet sig, har det efter mit Skøn været uheldigt, at den ligesom har været en Partisag. Det vilde have været en Ære for Danmark, hvis Partirammerne var blevet sprængt under dette Spørgsmaal. Det har under Diskussionen fra forskellig Side været fremhævet, at en Folkeafstemning ikke vilde have kunnet ændre Folketingsmændenes Stilling, da de ene var bundet af deres egen Overbevisning i Henhold til Grundloven, men den Ensartethed, hvormed visse Partier i alle Detailler har indtaget nøjagtig den samme Stilling, minder om en vis Form for kataton Stupor, og det gør, at man ikke saa meget har den Opfattelse, at det er Folketingsmændenes egen Overbevisning, der er Tale om, som det er Partibestyrelsens og Partifertallets Overbevisning. Og Grundloven anerkender hverken Partibestyrrelser eller Partifertal.

Det ser ud til, at Kommunisternes Interesse i det sydslesvigske Spørgsmaal væsentligt har reduceret sig til, at det skulde bruges til at komme af med Statsministeren og lave saa meget politisk Mudder som muligt.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om de islandske Haandskrifter vil jeg gerne sige, at dette er en meget indviklet Sag og vistnok ikke et politisk Spørgsmaal. Alle Danske under Island det bedste og alle i Norden staar i dyb Taknemmelighedsgæld til Island for den storslaaede Indsats, som dette Lands Litteratur har været, og for den Betydning, det har haft for Aandsudviklingen i Europa. Den svenske Rigsbibliotekar Wieselgreen har skrevet, at Spørgsmaalet om Haandskrifterne er ikke blot et islandsk og et dansk Spørgsmaal, men et nordisk Spørgsmaal, fordi det er upraktisk at henlægge dette enestaaende Studiemateriale til det vanskeligt tilgængelige Island, og der er derfor fra svensk Side fremsat det Ønske, at den islandske Samling skal forblive i København.

Arni Magnusson, som testamenterede Universitetet sin Samling af islandske